

SE SNĚHURKOU KOLEM SVĚTA

Francouzská Polynésie, Markézy

Po přeplavbě Pacifiku z Mexika jsem 19. dubna zakotvil u ostrova Nuku Hiva. Kvůli covidovým omezením je to nyní jediný ostrov na Markézách, kde se jachty mohou přihlásit, avšak před přeplavbou je potřeba si vyřídit na Tahiti povolení ke vstupu do Francouzské Polynésie u úřadu DPAM.

Právě vzhledem k již udělenému povolení je nyní přihlášení velmi jednoduché. Zde ve městě Taiohae je agent agentury z Tahiti a má již vše připravené v počítači. Pouze podepíše několik dokladů a s pasem se vydáme na místní Gendarmerie, kde dostanu oficiální razítka na doklady a jsem přihlášen. Obyvatelé EU a jachty tam registrované mohou zůstat v Polynésii dva roky, ostatní jachtaři pouze tři měsíce a ještě musí skládat kauci za loď 2 000 EUR.

Městečko Taiohae má pouze 2 000 obyvatel a přitom je největším a také správním centrem souostroví. Je zde malý betonový dok pro dinghy a malé rybářské lodě. Zde mám hned první den problém. Uvázal jsem si člun mezi ostatních deset člunů a odpoledne po návratu nevěřím vlastním očím. Můj člun je nějaký zdeformovaný. Zřejmě nějaká rybářská loď narazila do mého zadního zrcadla z hliníku a ten je nyní celý ohnutý a motor podivně vytočený bokem. Naštěstí vzduchový válec vydržel bez protřetí.

S problémem se dostanu na loď a přemýšlím co s tím. Sundám motor a celý ho rozeberu, protože je ohnutá trubka, na které se motor otáčí, takže nemohu zatáčet. To jsem úspěšně opravil, i když jsem musel provizorně udělat nový držák ložiska. Ten původní je zničený. Není to ideální, ale motor běží a mohu s ním i zatáčet.

Druhý den ráno opět vyrazím do přístavu a s pomocí místních mladíků posedávajících na mole vytáhneme člun na břeh. Opět odstro-

jím motor a člun uvážu předkem za pachole u mola a k zádi přivážu silné lano. Pak již jenom požádám nějakého řidiče s autem, aby nacouval ke člunu. Natahujeme člun jako na rovnací stolicí a po chvíli je zadní zrcadlo skoro pod původním úhlem. Štěstí, že mám hliníkový člun, protože laminátový by byl již dávno zničený. Tak toto nebylo moc příjemné uvítání v Polynésii, ale problém jsem zatím vyřešil a jsem mobilní se člunem, protože zde se kotví poměrně daleko od břehu. Několik dnů jsem se také musel věnovat opravám a přetěsňoval jsem okna, protože je právě období dešťů a každý den několikrát zaprší.

Pak již mohu objevovat krásy ostrova. Ve městě jsou čtyři minimarkety s potravinami a a dalším základním zbožím. Ceny potravin jsou samozřejmě vyšší asi o třicet procent než u nás, extrémně drahé je pivo a víno. Výběr potravin je omezený a zásobovací loď jezdí jen každé dva týdny. To se vždy regály doplní a postupně zase vyprazdňují. Jsou zde dvě restaurace neboli snacky, kde se vaří pouze přes poledne. Většinou je výběr ze dvou nebo tří jídel pořád stejných jídel v cenách od 200 do 250 Kč. Dále je zde malý jachtařský obchod se základními věcmi, obchod s průmyslovým zbožím, banka, škola, malá nemocnice a dva kostely a tím to končí. Oficiální jazyk je samozřejmě francouzština, ale většinou

Náčelník z Fatu Hiva

se používá lokální markézština. Oba jazyky jsou pro mě nepochopitelné, ale mnoho obyvatel umí pár základních anglických slov.

Ze zátoky Taiohae je krásný výhled do okolních kopců, které mají nadmořskou výšku kolem tisíce metrů a nabízí se tedy výlet do hor. Za 1 500 Kč na den je zde půjčovna

aut, takže si objednu celý ostrov. Z vysoké skály je úžasný výhled na zátoku a na náhorní plošinu si připadám jako v Čechách. Rostou zde borovice a všude kolem jsou rozsáhlé zelené pastviny, kde farmáři chovají skot, kozy a koně. Zajímavostí je, že asi devadesát procent veškeré půdy v celé Polynésii je soukromá. Takže i vysoké kopce s nepro-

Nuku Hiva

Cesta do hor Fatu Hiva

Náčelník z Nuku Hiva

stupnou džunglí nebo kokosové háje u pobřeží mají místní vlastníky. Také většina pozemků kolem silnice je ohraničená ostnatým drátem. Po projetí přes hory se dostanu na severní část ostrova. Všude kolem je divoká džungle a otvírají se další výhled na pobřeží. Zdejší dominantou jsou vysoké strmé sopečné skály, jakési obrovské kamenné špičky. Na celém ostrově je pouze pět vesnic u moře v zátokách a obyvatelé si zde žijí poklidným životem. Většinou mají dřevěné domky obklopené pestrou přírodou. Na stromech jim zrají banány, kokosy, grapefruity, citrony, chlebovníky, manga, prostě všechno tropické ovoce. Svoje zahrádky mají většinou upravené s vysekanou trávou. Co by také jiného dělali, někteří mají loďky na rybaření, pár jich pracuje v místní komunitě při údržbě vesnice a pár lidí podniká v obchodě. Jinak posedávají ve stínu palm a jsou živi z přírody a dávek z Francie. U každého domku stojí silné terénní auto, většinou pick-up Toyota. Obyvatelé jsou velmi přátelští a brzy jsem si našel skvělý způsob získávání ovoce.

Vždy se dám při procházce vesnicí s někým do řeči, použiji svých dvacet francouzských slov a ruce a nohy. Pak se zeptám, jestli mohou dostat tři banány nebo grapefruit. Většinou mě ihned vezmou na pozemek a natrhají plný batoh ovoce. Nastávají pro mě tedy ovocné hody, každý den vypiju litry grapefruitového džusu a prokládám to banány, mangem, kokosy.

Po třech týdnech v zátocě Taiohae je čas začít objevovat další místa. Nejdříve přepluji jenom pět mil na západ ostrova do další zátoky. Zde je perfektně chráněné kotviště a značená pěšina k vodopádu. Při výstupu na břeh musím projít kokosovým hájem a v prvním dřevěném domku mě vítá Marcus. Ukazuje, že pro návštěvu vodopádu musím zaplatit místní poplatek 1 000 Franků, což je 200 Kč. Pak se vydám pěšinou údolím a připadám si jako v ráji. Všude kolem vysoké palmy a pod nimi domky, ve kterých žije pět místních rodin. V jednom žije Heiki s manželkou Kua a ti nabízejí, že mi při návratu udělají oběd také za 1 000 Franků. Vydám se tedy panenskou přírodou kolem vysokých skal na trek a užívám si přírodou. Jím manga, piju vodu z potoka a hlavně fotografuji. Po třech hodinách se vracím a Kua začne připravovat oběd. Na grilu je tuňák a topí se kokosovými slupkami, k tomu smažené ba-

Festivalový průvod

nány a salát z manga a banánů. Všechno přírodní, však sem také nevede žádná silnice, není zde signál, přístup jenom po moři. Po skvělém obědě jsem dostal čtyři obrovské grepy a ještě mě Marcus obdaroval mangem

a obrovským trsem banánů. Tak se mě zde zalíbilo, že zde zůstanu celý týden a nachodím mnoho kilometrů po okolních kopcích. Na pláži jsem se naučil rozdělovat kokosy a občas zajdu opět na skvělý přírodní oběd. Jediným

Úspěšný návrat z džungle

Kotviště Fatu Hiva

mínusem je zde kalná zelená voda. Údolím teče do zátoky malá řeka a ta způsobuje, že je zde viditelnost ve vodě velmi špatná. Přesto je celá zátoka lemovaná při pobřeží korálovým útesem, kde je již možné dobře šnorchlovat.

Přeplovba na další jižní ostrov Ua Pou trvá na boční vítr pouze pět hodin. Poslední dvě hodiny jsem měl krásný doprovod delfínů a v dále jsem zahlédl i několik kulohlavců. Kotviště je zde malé a musí se používat záďová

kotva, protože s každým odlivem se loď otáčí a naráželi bychom do sebe. Rozdíl mezi odlivem a přílivem je zde v průměru jeden metr a všude je problém s kotvením dinghy. V Karibiku jsem vždy dojel k pláži a nechal člun na kotvě. To zde nejde, takže se musí člun vytáhnout vysoko na pláž, což při jeho váze s motorem sto kilogramů není žádná legrace. Jednou jsem nechal člun pouze kousek od vody, jenže jsem se zdržel a při návratu byl celý zaplavený vodou od přicházejícího

přílivu. Vždy je totiž součástí velký příboj a zaplavující vlny. Na ostrově Ua Pou jsem se také vydal na nedělní bohoslužbu. To se vždy místní vystrojí a společně se vydají do kostela. Mše probíhá ve francouzštině a je prokládána markézskými písněmi doprovázená místní kapelou s kytarami a bubnem. Když se pak celý kostel rozezpívá, tak to s vámi rezonuje až do morku kosti. Tohle bych dokázal poslouchat celý den.

Další ostrov Hiva Oa je vzdálený deset plavby ostře na vítr. Ten je v celém souostroví většinou východní s rychlostí patnáct až dvacet uzlů. Hiva Oa je pouze druhý ostrov, kde je letiště a trochu větší městečko Atuona. Zde také žil francouzský malíř Paul Gogain a je zde i pochován. Ostrov je klasicky hornatý a zkusil jsem si udělat výlet na kole. K letišti jsem šlapal třináct kilometrů stále do kopce, což při teplotě vzduchu okolo třiceti stupňů Celsia není ideální. Kotviště v zátocě je klidné, ale malé s kalnou vodou. Proto brzy přepluji na blízký malý ostrov Tahuata a zde konečně najdu křišťálově čistou vodu, bílé písčité pláže lemované kokosovými palmami. Je zde několik takových zátok a v každé je pouze pár jachet, občas zde kotvím sám. V jedné zátocě stále kroužila kolem lodi veliká manta, takže jsem se ji snažil se šnorchlem dohonit, což mě občas dovolila.

Autor s přáteli

Na břehu sbírám kokosy a užívám si samotu. V sousední zátocce je vesnice Vaitahu, kde se místní rybář zeptá na nějakou návnadu na ryby. Nejsem žádný rybář, ale něco na palubě mám, takže druhý den mu donesu jednu novou návnadu. Od této chvíle mám zajištěnou další zásobu ovoce a každý den se vracím s plným batohem. Také zde podniknu mnoho treků do okolních kopců, odkud je nádherný výhled na moře i zátoky. Posledním z obydlených otrovů je Fatu Hiva opět vzdálený deset hodin plavby. Na závěr asi to nejlepší, protože tento ostrov je opět velmi vysoký, ale skály jsou z moře doslova kolmé a vytváří tak nádherné scenérie. Jsou zde dvě zátoky, Hanavave má klidnou vodu, ale neustále zde chodí silné poryvy větru mezi vysokými skálami. Omoa je klidná zátoka na vítr, ale zase sem jde vlnění z moře. Ale v obou zátokách je krásně a zůstanu zde celkem dva týdny, protože 7. července zde začíná festival markézských písní a tanců. To si nemohu nechat ujít, protože miluji místní folklór v každé zemi. Festival trval čtyři dny, účastnily se ho soubory ze všech markézských ostrovů. Byl

Tanečník z Nuku Hiva

to nádherný zážitek a celý ostrov touto slávou každoročně žije. Není to jenom nějaká show pro turisty, ostatně těch je zde pouze pár na jachtách. Je to opravdický rituální

markézský festival. Jeho součástí je ukázka výroby kamenných soch Moai, uměleckých předmětů ze dřeva a kostí, tradiční pečení pokrmů v zemi na kamenech a samozřejmě tance a zpěvy. Soubory se střídají jeden za druhým a když místní krasavice rozvlní své boky v rytmu bubnů, tak si připadám jako James Cook při jeho objevování Polynésie.

Márkézy je pouze jedno z mnoha souostroví Polynésie, ale říká se, že jsou nejkrásnější. Já jsem již na svých cestách viděl mnoho ostrovů, ale musím s tím souhlasit. Jsou poměrně blízko u sebe a pouze šest je obydlených. Kombinace vysokých sopečných hor, divoké panenské přírody, bohatství ovoce i přátelští domorodci je prostě neopakovatelná. Čas se zde trochu zastavil, žádný stress, k životu pouze základní věci, pokud potřebuje jachtař něco opravit, tak je to problém, vše se musí posílat letadlem nebo lodí z Tahiti. Kotviště bývají občas dost hluboké i dvacet metrů, kotvení dinghy u břehu je složité, ale to jsou věci, které patří k životu na moři. Oproti Karibiku je zde absolutně bezpečno. Lodě se nezamykají, člun se vytáhne na pláž nebo uváže u mola bez zamýkání a večer ho tam určitě najdete. Hurikány sem již nechodí, pouze zde v zimě více zaprší. Zůstal jsem zde tři měsíce a poznal každou zátoku, každou vesničku, každý kopec a nikdy nezapomenu. Ale Polynésie je obrovská a je čas pokračovat dále.

Původní zvyky si uchovávají stále své kouzlo.

Text a foto Miroslav Račan
www.snehurka-yacht.cz